

Praha 16.5.2011
čj. SRS 036048/2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

**Zpráva č. 7 oblastního odboru PRAHA
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 9.5.–15.5.2011**

1. Počasí

V tomto týdnu nebyly zaznamenány žádné prudké výkyvy teplot, které provázely předcházející období pozorování. Ranní teploty se pohybovaly od 5 °C do 11 °C, odpolední teploty vystoupily na 13 °C až 26 °C. Vyšší odpolední teploty převažovaly v první polovině sledovaného týdne, následně došlo k poklesu na 13 °C. Víkendové srážky přinesly potřebnou vláhu. Celkově v oblasti spadlo okolo 20 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Příroda se v současné době vzpamatovává z mrazů minulého týdne. Kolem silnic i v zahradách trčí zcela pomrzlé ořešáky, které vizuálně dopadly asi nejhůře. Jejich poškození se jeví jako totální. U révy vinné se objevují první zelené lístky. Pomrzlé plody u třešní, višní a meruněk opadávají. Jabloně, které vypadají na první pohled normálně, mají po rozkrojení plůdků uvnitř nekrotické středy. V lesních školkách došlo mrazem k poškození nových výhonků u mladých smrků, v případě jedlí jsou poškozeny celé rostliny. Postupně probíhá regenerace rostlin. Slabší poškození se však může projevit i v delším časovém úseku.

OBILNINY

Děšť zapůsobil na obilniny příznivě. Pomalu se vytrácí nažloutlé zabarvení porostů z nedostatku vláhy, ale na lokalitách vystavených slunci a s lehčími půdami se stále projevuje deficit srážek. U některých pšenic sucho způsobilo odumření slabších odnoží. V současnosti se nezdá, že by mráz minulého týdne nějak obilninám ublížil. Začala ochrana proti listovým chorobám. V jařinách začínají přerůstat plevele.

PŠENICE OZIMÁ (RF 29–33 BBCH)

Další střední výskyty padlí pšenice (*Blumeria graminis*) pozorovány lokálně v okresech Kladno a Beroun. Na Kladensku se padlí nachází na 2. listu shora. Slabé výskyty však zjištěny plošně ve všech obvodech oblasti.

Střední výskyty helmintosporiové světle hnědé skvrnitosti (*Drechslera tritici-repentis*) pozorovány v okrese Kladno (Pozdeň 10.5.). Choroba má tendenci postupu do vyšších listových pater.

Slabé výskyty tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*) přetrvávají plošně v okrese Kladno. Drží se převážně ve spodních patrech rostlin.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se současně provádí proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

V porostech v okrese Beroun (Berounsko 13.5.) a Kladno (Vransko, Zlonicko 10.5.) byly v listech zjištěny miny způsobené housenkami **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)**.

První výskyty larev **kohoutka modrého (Oulema gallaeciana)** a **kohoutka černého (Oulema melanopus)** byly pozorovány na okrese Kladno (Vransko, Zlonicko 10.5.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může počet vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 31–49 BBCH)

Slabé výskyty **padlí ječmene (Blumeria graminis)** pozorovány ve všech obvodech oblasti.

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %, obvykle od růstové fáze 30 BBCH. Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti celému komplexu listových chorob. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena. Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob obvykle od růstové fáze BBCH 30. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Ve slabých výskytech byla na listech pozorována **síťovitá a okrouhlá skvrnitost ječmene (Pyrenophora teres)**, a to plošně po celé oblasti.

Ošetřuje se při výskytu 5% a více napadených rostlin (BBCH 29 a 37)

Na Kladensku (Kačice 10.5.) nalezeny první příznaky napadení **spálou ječmene (Rhynchosporium secalis)** na listech.

Na listech byl plošně po celé oblasti pozorován výskyt vajíček brouků **kohoutka modrého (Oulema gallaeciana)** a **kohoutka černého (Oulema melanopus)**.

JEČMEN JARNÍ (RF 25–32 BBCH)

Opět po celé oblasti lokálně pozorováno slabé napadení **padlím ječmene (Blumeria graminis)** na rostlinách.

Střední výskyt **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (Pyrenophora teres)** pozorován v okrese Kladno (Slánsko 10.5.) a v okrese Příbram (Kozičín 9.5.). Slabé napadení pak pozorováno v celé oblasti.

V okrese Příbram (Bubovice u Březnice 9.5.) pozorovány první příznaky napadení **spálou ječmene (Rhynchosporium secalis)** na listech.

V okresech Kladno (Vrané 10.5.) a Beroun (Stašov 13.5.) zjištěny první larvy **kohoutka modrého (Oulema gallaeciana)** a **kohoutka černého (Oulema melanopus)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 33-34 BBCH)

Porosty v oblasti jsou bez viditelného poškození mrazem.

Na Berounsku (Neumětely) lokálně pozorováno slabé poškození **listopasem čárkovitým (Sitona lineatus)**. Poškozeny jsou však pouze okraje listů.

OLEJNINY

Zatím se menší poškození porostů mrazem projevuje pouze lokálně. V řepkách se ošetřuje proti šešulovým škůdcům.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 63–67 BBCH)

Střední výskyty imag **bejlmorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** byly dne 10.5. pozorovány v okrese Kutná Hora (Rohozec, Suchdol). Slabé výskyty sledovány v celé oblasti. V současné době probíhá ochrana.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách. Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

Výskyt imag **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** v okrese Kladno (Hradečno, Nová Ves 10.5.) dosahuje lokálně středních hodnot. V ostatních částech oblasti jsou pozorovány pouze slabé výskyty.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti:

do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlmorky kapustové 1 brouk/1 rostlina, při silném výskytu bejlmorky kapustové 1 brouk/2 rostliny

MÁK SETÝ (RF 20-25 BBCH)

Poškození porostů mrazem se zatím neprojevilo.

V okrese Příbram (Ouběnice) došlo k zaorání 9 ha z důvodu nepříznivých podmínek v období vzcházení (sucho, prudký déšť).

Slabé poškození rostlin **krytonoscem kořenovým (*Stenocarus fuliginosus*)** bylo pozorováno na Berounsku (Kotopky 10.5.). Probíhá ošetření spojené se zásahem proti plevelům.

Pozorování dospělců probíhá od fáze 10-22 BBCH, pozorování larev v období stonkování 40-49 BBCH.

Signalizujeme ošetření porostů do fáze 4-5 listů v případě výskytu 3-4 brouků na 1m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 02-31 BBCH)

Zjištěn první slabý výskyt vajíček **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** v okrese Poděbrady (Poděbrady 12.5.).

KUKUŘICE (RF 09-13 BBCH)

V oblasti se projevuje poškození mrazem pouze lokálně u již vzešlých porostů. Většina porostů nevykazuje známky možného poškození.

ŘEPA CUKROVKA (RF 14-19 BBCH)

Vajíčka **květilky řepné (*Pegomya hyoscyami*)** všeobecně pozorována v celé oblasti ve slabých výskytech na spodní straně listů.

Mšice maková (*Aphis fabae*) nebyla v tomto týdnu na porostech pozorována.

Cukrovku nejspíše ranní mrazíky nepoškodily. Lokálně reakce rostlin na chlad zežloutnutím listů.

CHMEL

Ve chmelnicích probíhá zavádění chmele.

CHMEL (RF 13-15 BBCH)

V okrese Rakovník (Hořesedly 10.5.) byly opět pozorovány výhony poškozené peronosporou chmelovou (*Pseudoperonospora humuli*). Tyto výhony se již při zavádění odstraňují.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-72 BBCH)

Silný výskyt padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*) byl pozorován v ovocném sadu v okrese Praha-východ (Větrušice 10.5.).

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

V okrese Kutná Hora (Kaňk) byl dne 12.5. zjištěn silný výskyt obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) ve feromonovém lapáku. Střední výskyty byly pozorovány v okrese Praha-východ (Větrušice 10.5.), První slabé výskyty zjištěny v okrese Beroun (Stašov 10.5.), Kladno (Kladno, Slaný 10.5.)

Další slabé výskyty obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*) byly zjištěny ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Březinka) spolu s prvním výskytem obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*).

V okrese Kutná Hora (Kaňk 12.5.) byl zjištěn střední výskyt květopase jabloňového (*Anthonomus pomorum*).

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 71-72 BBCH)

Zjištěn střední výskyt obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapáku v okrese Praha-východ (Větrušice 10.5.).

RÉVA VINNÁ (RF 12-15 BBCH)

Na Berounsku a Mělnicku došlo na všech vinicích k 95 až 100 % poškození listů a květenství mrazem. Réva v oblasti patří mezi značně poškozené rostliny. V současné době se na révě začínají objevovat první zelené lístky.

Ve feromonových lapácích nebyl zjištěn výskyt obaleče jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*) ani obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

Hnízda s housenkami předivky brslenové (*Yponomeuta cagnagella*) pozorována v okrese Kladno (Šlapanice 10.5.).

OSTATNÍ

Po deštích se v zahradách a zahrádkách na Berounsku a Kladensku začíná ve větší míře opět objevovat plzák španělský (*Arion lusitanicus*).

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan